

політичними організаціями на початку ХХ ст. та в роки української демократичної революції, висвітлювалися національно-державницькі традиції періоду другої світової війни та повоєнних років, історія національної української символіки тощо.

В другій секції — «Відносини народу України з іншими народами» — досліджувалися відносини між Україною та Кримом і Туреччиною, Росією, а також питання української еміграції.

Соціально-економічному розвитку України була присвячена робота третьої секції, а четвертої — історії розвитку освіти, науки, культури українського народу.

На п'ятій секції розглядалися політичні портрети видатних діячів України, на шостій секції обговорювалися проблеми методики вивчення історії України у вузах.

На заключному пленарному засіданні керівники секцій В. В. Киричук, Н. Ф. Гнатюк, О. Д. Зубалій, М. П. Бадрак, В. І. Ульянич, К. Г. Дашевська та В. П. Ковальський підбили підсумки конференції. У прийнятій ухвалі наголошувалося на необхідності координації студентських наукових розвідок і наданні конференції статусу постійно діючої.

Г. Й. Братчук (Київ)

Перша Всеукраїнська конференція юних істориків

За останні роки помітно зріс інтерес учнівської молоді до історії України. І це цілком зрозуміло, оскільки в процесі розбудови суверенної, незалежної Української держави, в умовах демократизації та гласності склалися сприятливі умови для історичних розробок з використанням найширшого кола найрізноманітніших джерел та літератури.

Проведені раніше районні та міські конференції юних істориків виявили багато здібних молодих дослідників, які продемонстрували свої найкращі якості минулого року на олімпіаді, присвяченій 125-річчю від дня народження визначного українського історика, акад. М. С. Грушевського. На цій олімпіаді було висунуто пропозицію вперше провести Всеукраїнську конференцію юних істориків як підсумок виконаної великої та плідної роботи.

Стараннями Міністерства освіти України, Київського палацу дітей та юнацтва, Асоціації істориків «Істина», Інституту історії України АН України на початку травня 1992 р. цей задум було втілено в життя. Урочисте пленарне засідання конференції відкрив керівник секції історії Малої академії наук (МАН) «Дослідник», д-р іст. наук, проф. А. В. Санцевич. З привітанням до юних істориків звернувся директор Інституту історії України, акад. АН України Ю. Ю. Кондуфор, який розповів учасникам про найближчі плани Інституту, висловив надії на активне поповнення рядів істориків здібною, творчою молоддю, побажав успіхів у роботі конференції. Слово про М. Грушевського проголосив доцент Київського педінституту ім. Драгоманова А. Ф. Трубайчук. Учасників конференції вітали також ректор університету — Києво-Могилянської академії В. С. Брюховецький, письменник В. О. Шевчук, заст. голови Українського товариства охорони пам'яток історії та культури М. Т. Пархоменко. Одержано й зачитано вітальний лист президента АН України, акад. Б. Є. Патона.

На конкурс для участі в конференції надійшло 247 рефератів, з яких на другому етапі було відібрано 92. Їх тематика була різнома-

нітною. Порушувалися питання історії України від найдавніших часів до наших днів. Юних істориків цікавили визначні історичні пам'ятки: фортеці, палаци, церкви та ін. Особливий інтерес молодих дослідників викликали яскраві, славні та драматичні сторінки історії козацтва, особистості визначних гетьманів та інших відомих українських діячів.

Юні історики розглянули різні питання освіти, зокрема історію Києво-Могилянської академії. Значна кількість рефератів була присвячена актуальній краєзнавчій тематиці, особливо минулому рідних сіл учнів, різним місцевим традиціям, етнографічним питанням. Значно менший інтерес викликала історія міст.

З буремної історії України ХХ ст. найбільшу увагу учасників конференції привертала такі гострі теми, як доба Центральної Ради, діяльність ОУН, голод 1932—1933 та 1946—1947 рр. Ними широко залучався місцевий матеріал, розповіді свідків тих чи інших подій.

Група юних істориків досліджувала різні сторони життя, політичної та наукової діяльності академіка М. С. Грушевського. В окремих рефератах порушувалися й питання економічної та політичної історії України. Йшлося, наприклад, про відбудову Дніпрогесу після Великої Вітчизняної війни, діяльність Верховної Ради як найвищого державного органу влади в Україні та ін.

Якість проголошених рефератів на конференції визначало представницьке журі, очолюване чл.-кор. АН України Ф. П. Шевченком. До його складу входили фахівці-історики: канд. іст. наук доцент Київського університету І. Н. Войцехівська, ст. наук. співробітники Інституту історії України, кандидати іст. наук О. І. Гуржій і П. Г. Усенко, ст. наук. співробітник Інституту археології, д-р іст. наук Л. Л. Залізник, педагогічний керівник секції історії МАН «Дослідник» Г. Й. Братчук та ін.

По п'ять кращих учасників конференції були нагороджені дипломами першого, другого і третього ступеня (з Києва, Донецька, Севастополя, Сімферополя, Полтави, Тернопільської, Харківської та Чернівецької областей). У командному заліку перше місце вибороли юні історики з Києва, друге — представники Донецька та Львова, третє — Запоріжжя та Полтави. Велика заслуга у підготовці учасників конференції належить їх учителям. Особливо велику роботу щодо цього провели педагоги Волинської, Кіровоградської, Харківської та Хмельницької областей.

В Інституті історії України АН України для вчителів, які супроводжували учнів на конференції, було влаштовано «круглий стіл». Провідні фахівці д-ри іст. наук, професори С. В. Кульчицький, А. В. Санцевич, д-р іст. наук М. Ф. Котляр, кандидати іст. наук П. Г. Усенко, С. К. Асатуров ознайомили присутніх з новинками в галузі історичної науки, відповіли на численні запитання вчителів, спрямовані на посилення зв'язку шкільного викладання з наукою.

На заключному пленарному засіданні головуєчий А. В. Санцевич підбив підсумки роботи конференції, відзначив зростання за останні роки рівень рефератів, їх вдале оформлення. З напутнім словом до учасників звернувся голова журі Ф. П. Шевченко, член правління Асоціації істориків «Істина» А. Ф. Трубайчук, Г. Й. Братчук. І. Н. Войцехівська ознайомила юних істориків з новими умовами прийому до вузів. Учасники конференції отримали бібліотеки творів М. С. Грушевського, книгу О. Субтельного «Історія України». Учні висловили глибоку вдячність організаторам за вдале проведення конференції.

Перед учасниками виступили юні митці, зокрема хор хлопчиків «Дзвіночок» Київського палацу дітей та юнацтва, було проведено тематичний вечір «Козацькому роду нема переводу», продемонстровано новий художній фільм «Козаки йдуть».